

Упознајте своје дете

Бити васпитач сопственој деци, у данашње време је најизазовнија улога у којој се родитељ може наћи. Ма колико били успешни у васпитању свога детета, често се нађемо у безизлазној ситуацији размишљајући које су то методе најефикасније, да ли оне које заступају наши пријатељи, познаници или оне којима су нас наши родитељи васпитавали. Трагајући за најадекватнијим решењима родитељи увиђају да сарађујући са школом могу отклонити многе недоумице у васпитању, али и образовању свога детета.

Васпитање и самопоуздање

Самопоуздање детета развија се у породици, а надограђује у вртићу, школи, међу вршњацима...

Личност детета формира се од дана доласка на свет. Све око њега у већој или мањој мери утиче на обликовање његове будуће личности. Обраћају пажњу на гласове, речи родитеља, изразе лица, говор тела, а касније све више се труде да копирају особе из околине, па понављају речи, реченице, трудећи се да на исти начин изговоре оно што чују око себе. Како деца расту њихове личности се све више уобличавају на основу онога, што виде и чују. Имајући у виду све ово наведено, родитељи треба да знају да су они главни чинилац формирања дететове личности, укључујући и самопоуздање, које се гради наградом, похвалом и подршком за свако прихватљиво понашање.

Често се у васпитању деце награда изједначава са неком материјалном ставком (стикери, сличице, мобилни телефони, таблети, рачунари, патике, гардероба, новац, путовања,...), што је погрешно.

Награда сама по себи не треба да има материјалну/финансијску конотацију. Заборављамо да се награђивање деце због примереног, очекиваног понашања може извести без опипљиве материјалне позадине - некада је довољан искрен загрљај, пољубац, исказивање осећања и задовољства речима; показивање одушевљења због показаног пожељног понашања; обећања да ће за награду добити додатних сат времена за омиљену компјутерску игрицу или да ћете заједно са дететом гледати његову најдражу емисију, цртани филм... Разне начине награђивања треба користити константно и никако се не смеју заборавити током школовања, јер похвала, награда и подршка су основа за развој мотивације и самопоуздања детета.

Доследност у васпитању са усаглашеним ставовима како у породици, тако и у школи, јача самопоуздање детета. Важно је знати да родитељи, који су недоследни у својим ставовима, претерано критички расположени, или не показују довољно љубави према деци, утицаће да се код њихове деце појача несигурност која је камен спотицања за развој личности. Не треба се фокусирати само на лоше понашање детета и непрекидно га критиковати, јер ће се његово самопоуздање срушити и дете ће временом постати несигурно. Може се десити да због недостатка похвала у комуникацији са дететом, дете закључи да само лошим понашањем може привући пажњу родитеља, па прибегава оваквом понашању жељно пажње. У том случају је неопходно, у васпитању детета, гледати да равномерно буду присутне и награде и казне.

Многи стручњаци који се баве развојем и васпитањем детета истичу да су похвале и награђивање примереног доброг понашања много делотворније за развој од сталних критика.

Водите рачуна да, када критикујете, критикујете неприхватљиво понашање, а не дете. Казати „Јоване, ти си диван дечак! Мама те пуно воли, али твоје понашање данас је било лоше.“, много је боље него „Јоване, ти си неваљао дечак!“.

Неки родитељи при критиковању деце испољавају негодовање, бес, зловољу, подижу тон, користе речи које могу да понизе и повреду дете, што није добро.

Родитељи, у васпитању детета кључна ствар је самоконтрола, јер са добром самоконтролом, ви дајете добар пример детету како треба да се понаша!

Смиреност, коју будете показивали утицаће на ваше дете да схвати, да свака казна или критика долази из ваше потребе да му осигурате безбедност, здравље, будућност или добробит.

Развој детета и породица

Време које свакодневно будете одвајали за своју породицу и дете, благотворно ће утицати на учвршћивање и развој позитивних особина личности вашег детета

Савремени убрзани начин живота не оставља много времена за породичне активности. Због бројних обавеза родитеља на послу и у кући, школских и ваннаставних активности деце, тешко је одвојити време само за породицу, када се све те активности током недеље преплићу. Родитељи треба да се потруде да обавезе организују тако, да се бар неко кратко време у току дана породица нађе на окупу. Заједнички породични разговори и активности благотворно делују на целу породицу, а нарочито на децу којој су потребне свакодневне навике. Дружење са укућанима у неком делу дана (за време obroka, уз неку друштвену игру, музику, едукативни програм...) појачава блискост целе породице и даје могућност свима да увиде које су то ситуације на које треба обратити пажњу у наредном периоду, односно које су важне деци, родитељима...

Кроз отворене разговоре о свим питањима и додатна образложења избећи ћете љутњу, бес, негодовање и лошу комуникацију које често препознајемо у следећим реченицама деце и родитеља: „Зашто морам то да урадим? Е, нећу! Немој сада. Зато што ја тако кажем!“

Дакле, избегавајте поменуте примере и трудите се да деци детаљно образложите сваки ваш захтев или савет. Ако стално говорите: „Немој сада! Немам времена! Заузет сам! Уморан сам!“, деца ће изгубити вољу и више неће тражити вашу пажњу. Важно је знати да равнодушност која се може испољити у комуникацији, како због лошег тако и због доброг понашања са децом, погубна је за психичко здравље детета и у дужем временском року ствара несигурност.

Добра комуникација подразумева да детету објасните како се осећате и шта очекујете од њега, на пример у усвајању кућних правила, изради домаћих задатака, одласка на спавање, времену које проводи за компјутером/на интернету, времену које проводи са вршњацима. Дете ће временом научити колико је важан искрен и отворен однос према родитељима, како за породицу, тако и за разрешавање многих недоумица и њима проблематичних ситуација.

